

APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ TAIKYMO LITGRID AB VEIKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkosaugos reikalavimų taikymo LITGRID AB veikloje tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) skirtas LITGRID AB (toliau - Bendrovė) padaliniams, organizuojantiems ir/ar prižiūrintiems aplinkosaugos reikalavimų vykdymą Bendrovės veikloje, tvarkant susidarančias atliekas ir nuotekas, naudojant chemines medžiagas, rengiant elektros įrenginių remonto ir eksploatavimo darbų bei perdavimo sistemos objektų statybos ir rekonstrukcijos projektų užduotis, vykdančioms parengtų techninių projektų peržiūrą ir jų įgyvendinimo priežiūrą, suteiktų paslaugų ir atliktų darbų priėmimą, ataskaitų aplinkosaugos institucijoms rengimą ir pateikimą.

2. Aprašo reikalavimai taip pat taikomi įmonėms, su kuriomis sudarytos sutartys Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimui, remontui, paslaugų teikimui bei perdavimo sistemos objektų statybai ar rekonstrukcijai (toliau - Rangovai), šio Aprašo nuostatas perkeliant į sudaromų sutarčių tekstus arba šį Aprašą pridedant kaip sutarties priedą.

3. Už aplinkosaugos reikalavimų nustatymą ir jų laikymosi kontrolę Bendrovėje yra atsakingas Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyrius (toliau - DSAS), o už Rangovų aplinkosaugos reikalavimų vykdymo priežiūrą bei kitų šiame Apraše nurodytų reikalavimų vykdymą - Infrastruktūros priežiūros centre (toliau - IPC) - regionų vadovai, kituose padaliniuose - tų padalinių vadovai.

4. Rangovai turi paskirti asmenis, atsakingus už Apraše nurodytų reikalavimų vykdymą Bendrovės objektuose, vykdant elektros įrenginių eksploatavimą, teikiant kitas paslaugas, vykdant statybą ir rekonstrukciją ir dokumentų, patvirtinančių apie atliktus darbus, perdavimą atitinkamiems objektų techninę priežiūrą vykdančioms darbuotojams. Dokumentų kopijas apie paskirtus atsakingus asmenis Rangovai pateikia Bendrovės atsakingam už sutarties vykdymą asmeniui per 2 savaites nuo sutarties pasirašymo dienos.

II. SĄVOKOS

5. Pagrindinės Apraše vartojamos sąvokos yra suprantamos ir aiškinamos taip, kaip jos nurodytos galiojančios redakcijos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme, Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme ir poįstatyminiuose teisės aktuose (pagrindinių teisės aktų sąrašas pateiktas Aprašo 1 priede).

III. ATLIEKŲ TVARKYMO ORGANIZAVIMAS, VYKDYMAS IR PRIEŽIŪRA

6. Atliekų tvarkymas apima jų surinkimo, rūšiavimo, laikino saugojimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams veiklą. Ši veikla vykdoma pagal Atliekų tvarkymo įstatymo, Atliekų tvarkymo taisyklių, Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių ir kitų Aprašo 1 priede nurodytų teisės aktų bei šio Aprašo reikalavimus.

7. Bendrovėje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų pavadinimai ir kodai, nurodyti Atliekų tvarkymo taisyklėse, pateikti Aprašo 2 priede.

8. Bendrovės veikloje susidarančių atliekų tvarkymą organizuoja ir/ar vykdo Rangovai.

9. Atliekų tvarkymo procese taip pat dalyvauja Bendrovės padalinių darbuotojai, organizuodami vertę turinčių atliekų (metalai, alyva) perdavimą pagal sudarytas sutartis jas

superkančioms įmonėms ir vykdydami jų apskaitą Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje (toliau - GPAIS), perduodami gamybines atliekas tvarkytojams pagal su jais sudarytas sutartis, susidariusias Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių skyriaus (toliau - Jungčių skyrius) veikloje.

10. Eksploatuojant Jungčių skyriaus įrenginius susidariusios gamybinės atliekos surenkamos skyriaus inžinierių ir perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams pagal sudarytas sutartis. Šias atliekas apskaito Aprašo 24 punkte nurodyti atsakingi asmenys pagal Jungčių skyriaus inžinierių pateiktą informaciją.

11. Bendrovės veikloje susidariusios elektronikos atliekos (susidėvėjusios IT ir telekomunikacijų priemonės, keičiamos plokštės, maitinimo šaltiniai, matavimo prietaisai ir pan.) tvarkomos jas perduodant elektronikos atliekas galinčioms tvarkyti įmonėms pagal sudarytas sutartis. Tokių atliekų perdavimą atliekų tvarkytojams organizuoja Bendrovės atitinkamo padalinio, kuriame susikaupė atliekos, darbuotojai. Atliekas apskaito GPAIS Aprašo 24 punkte nurodyti atsakingi asmenys pagal iš padalinių gautą informaciją.

12. Bendrovės veikloje susidariusios komunalinės atliekos (popierius, plastikas, rašymo priemonės, stiklas ir kt. buitinės atliekos) rūšiuojamos atitinkamų savivaldybių nustatyta tvarka ir naudojantis savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis.

13. Vykdamas iš anksto neplanuotus darbus, šalinant įrenginių gedimus ir dėl to susidarius atliekų (išsiliejusi alyva, užterštas gruntas, degimo likučiai ir pan.), jų tvarkymas vykdomas IPC ar Jungčių skyriui įforminus užsakymą Rangovams, vykdančioms Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimo darbus.

14. Tvarkydami atliekas, Rangovai vykdo darbų metu susidarančių atliekų apskaitą, surinkimą, rūšiavimą, ženklinimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams.

15. Atliekų apskaitos vedimui Rangovai turi būti įsiregistravę GPAIS ir apskaitą vykdyti pagal Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių reikalavimus. Perduodami atliekas atliekų tvarkytojams, Rangovai pildo GPAIS atliekų lydraštį, jame nurodydami atliekų kiekį (sveriant, matuojant, apskaičiuojant), objekto pavadinimą, adresą, o atliekų gamintoju (turėtoju) - nurodomi Rangovai.

16. Susidarančių atliekų tvarkymui Rangovai arba jų pasamdyta įmonė turi būti įrašyti Atliekų tvarkytojų valstybės registre. Susidarančių pavojingų atliekų tvarkymui Rangovai arba jų pasamdyta įmonė taip pat privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją ir kvalifikuotus darbuotojus, turinčius teisę tvarkyti atliekas.

17. Objekto techninio įvertinimo ar darbų priėmimo metu, o taip pat kitais atvejais Bendrovės darbuotojams prašant, Rangovai privalo pateikti atliekų sutvarkymą patvirtinančius dokumentus, objekte susidariusių atliekų apskaitos metines ataskaitas ir/ar ataskaitą už visą rekonstrukcijos laikotarpį, suformuotą naudojantis GPAIS.

18. Vykdamas objektų rekonstrukciją ir remontą Bendrovės reikmėms nereikalingi įrenginiai ir konstrukcijos turi būti išardyti iki atskirų atliekų rūšių pagal atliekų kodus. Demontuotus alyvinius elektros įrenginius Rangovai gali priduoti atliekų tvarkytojui neišardytus, prieš tai iš jų nuleidus alyvą, jei atliekų tvarkytojas turi tokių atliekų tvarkymo licenciją. Bendrovės reikmėms paliekamų demontuotų įrenginių ar jų dalių sąrašą sudaro IPC centrinės buveinės darbuotojai tai nurodydami projektavimo užduotyje.

19. Dirbdami Bendrovės objektuose, Rangovai turi organizuoti darbą taip, kad būtų galima išvengti arba, kiek įmanoma, sumažinti atliekų susidarymą ir jų patekimą į aplinką.

20. Dirbdami perdavimo tinklo alyviniuose įrenginiuose, Rangovai privalo turėti pakankamą kiekį tinkamos taros atliekoms surinkti ir saugoti. Tara turi būti saugi visą numatomą saugojimo laikotarpį numatytomis laikymo sąlygomis. Rangovai taip pat privalo nuolat turėti reikiamo inventoriaus ir medžiagų komplektą (kastuvų, kibirų, skysčiams nepralaidžių maišų, naftos produktus neutralizuojančių skysčių, sorbentų, sorbuojančių bonų ir pan.) ir operatyviai surinkti ir neutralizuoti arba laikinai lokalizuoti į aplinką išsiliejusius teršalus.

21. Sukauptas pavojingas atliekas Rangovai gali saugoti ne ilgiau kaip 6 mėnesius, o nepavojingas - ne ilgiau kaip 1 metus jų susidarymo vietoje iki jų perdavimo atliekų tvarkytojams.

22. Išlaidos už visų susidariusių atliekų rūšių sutvarkymą, jas perduodant atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams, tenka Rangovams.

23. Sukauptas vertę turinčias metalo (įskaitant akumuliatorių baterijas) ir alyvos (kai jos kiekis didesnis kaip 6 tonos) atliekas, Rangovai, dalyvaujant ir perdavimo aktą pasirašant

atitinkamo regiono techninę priežiūrą vykdančioms inžinieriams, perduoda įmonėms, su kuriomis Bendrovė turi sudariusi jų pardavimo sutartis. Pajamos už perduotas atliekas tenka Bendrovei.

24. Bendrovėje susidarančių atliekų apskaitą GPAIS vykdo PTD direktoriaus nurodymu paskirti atsakingi IPC, Jungčių skyriaus darbuotojai. Apskaita vykdoma pagal IPC regionų inžinierių arba šias atliekas superkančios įmonės atstovo pateiktą informaciją apie objektuose susidariusias atliekas, vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis: pildomi atliekų vežimo lydraščiai, apskaitos žurnalas, suformuojamos ir teikiamos apskaitos (ketvirtinės) ir metinės ataskaitos. Lydraščius pildo paslaugų teikėjas (pagal sutartį su Bendrove superkanti šias atliekas įmonė), kai tai numatyta sutartyje.

25. Registruojant regionuose susidariusias atliekas, lydraštyje nurodoma atliekų susidarymo vieta - Bendrovės centrinė buveinė, o faktinė sukauptų atliekų susidarymo vieta (pastotė, oro linija) nurodoma skiltyje „Pastabos“. Atliekų lydraštis gali būti pildomas iš anksto, tačiau vežimas patvirtinamas tik vežimo dieną.

IV. ĮVYKIAI, DĖL KURIŲ ĮVYKO POVEIKIS APLINKAI, IR VEIKSMAI ĮVYKUS APLINKOS TARŠAI

26. Įvykiai, dėl kurių buvo reikšmingai pakenkta aplinkai:

26.1. pavojingosios medžiagos (1 tona ir daugiau) patekimas į vandens telkinius ir dėl to padaryta nuolatinė ar ilgalaikė žala upei ar kanalui, upės deltai, jūros pakrantei ar atvirai jūrai, ežerui ar tvenkiniui, požeminiam vandens šaltiniui ar požeminiam vandeningam sluoksniui;

26.2. pavojingosios medžiagos patekimas (5 tonos ir daugiau) į gruntą, kai pavojingųjų medžiagų koncentracija viršija didžiausią leistiną lygį daugiau nei vieną kartą.

27. Įvykiai, dėl kurių buvo fiksuotas poveikis aplinkai:

27.1. pavojingosios medžiagos patekimas (10 kg ir daugiau) į vandens telkinius ar paviršinių lietaus nuotekų nuvedimo sistemą;

27.2. pavojingosios medžiagos (alyvos) patekimas (100 kg ir daugiau) į gruntą TP ar skirstyklos teritorijoje;

27.3. SF 6 dujų nuotėkis į aplinką iš įrenginio, kai būtinas pakartotinis papildymas ir kai nuo paskutinio papildymo praėjo 6 mėn. ar mažiau laiko;

27.4. pavojingos atliekos pridutos įmonei, neturinčiai licencijos tokių atliekų tvarkymui;

27.5. atliekos tinkamai nesutvarkytos, pvz.: išvežtos ne atliekas tvarkančioms įmonėms ar fiziniams asmenims (pvz.: ūkininkams) ar tiesiog paliktos darbų vykdymo vietoje (krūmų ir medžių genėjimo šakos, izoliatoriai, gelžbetonis ir pan.);

27.6. pažeista miško paklotė, išvažinėtos pievos saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose.

28. Kiti įvykiai:

28.1. kai matavimais patvirtinamas HN33:2011 ar Bendrovės nustatytų griežtesnių reikalavimų triukšmo viršijimas gyvenamojoje aplinkoje;

28.2. iškirsti medžiai, kurių nebuvo būtina iškirsti pagal Elektros tinklų apsaugos taisykles;

28.3. miško kirtimo ar medienos ištraukimo darbų vykdymas miškingose vietovėse paukščių perėjimo metu, kai tai draudžiama teisės aktų nustatytais reikalavimais, t. y. miško kirtimas II grupei priskirtuose miškuose ir III grupei priskirtuose miškuose saugomose teritorijose nuo kovo 15 d. iki rugpjūčio 1 d., „Natura 2000“ PAST teritorijose nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d.;

28.4. SF 6 dujų nuotėkis į aplinką iš įrenginio, kai būtinas SF 6 dujų papildymas.

29. Aprašo 26-28 punktuose nurodyti įvykiai laikomi aplinkosauginiais incidentais. Asmenys, atsakingi už įrenginių eksploatavimą, sužinoję apie Aprašo 26-28 punktuose nurodytus įvykius, informuoja savo tiesioginius vadovus ir DSAS. Aprašo 26 ir 27 punktuose nurodyti įvykiai tiriami ir apskaitomi, vadovaujantis LITGRID AB ypatingųjų įvykių tyrimo ir apskaitos tvarkos aprašo reikalavimais.

30. Bendrovės darbuotojų veiksmai, pastebėjus pavojingų medžiagų išsiliejimo (alyvos), dujų nutekėjimo (SF6) atvejus arba šią informaciją gavus iš darbus vykdančių Rangovų, siekiant išvengti aplinkos taršos arba ją ženkliai sumažinti:

30.1. privaloma skubiai imtis priemonių taršos plitimui sustabdyti (uždaryti sklendes, užtvenkti ar pan.), informuoti apie įvykį budintįjį dispečerį, atitinkamo padalinio ir DSAS vadovus;

30.2. iškviesti Rangovus operatyviam taršos lokalizavimui; kai Rangovai negali operatyviai atvykti ir lokalizuoti taršos - iškviesti pagalbą 112;

30.3. įvertinus taršos mastą, nustatčius, kad aplinkai padaryta žala ar yra reali jos grėsmė, atitinkamo IPC regiono vadovas telefonu informuoja IPC vadovą ir DSAS darbuotoją, o IPC vadovas Informavimo apie LITGRID AB įvykčius ypatinguosius įvykius tvarkos apraše nustatyta tvarka turi informuoti Aplinkos apsaugos departamento Pranešimų priėmimo poskyrį tel. 852732995, 869881837, el. p. ppc@aad.am.lt; jei tarša įvyko Jungčių skyriaus eksploatuojamuose įrenginiuose - informuoja Jungčių skyriaus vadovus;

30.4. parengti užsakymą Rangovams taršos padarinių likvidavimui, paraiškoje numatant būtinus atlikti darbus:

- (a) išsiliejusią alyvą užtvenkti įrengtais pylimėliais, sorbentais;
- (b) išsiliejusią alyvą surinkti nuo kietų paviršių, iš šulinių, talpų;
- (c) nukasti užterštą gruntą;
- (d) apdoroti užterštus paviršius absorbuojančiomis medžiagomis, neutralizuoti biologiškai skaidžiais plovikliais, skaldą alyvos surinkimo duobėse;
- (e) išvalyti alyvos surinkimo talpas, valymo įrenginius vamzdynus ir pan.;
- (f) nustatyti SF₆ nutekėjimo vietą, priežastį ir pašalinti gedimą;

30.5. kontroliuoti Rangovų veiksmus, šalinant taršos padarinius, o kai į taršos šalinimą įsijungia Aplinkos apsaugos įstaigų darbuotojai - vykdyti jų nurodymus;

30.6. apie nustatytas taršos priežastis, taršos mastą, taikytas taršos likvidavimo priemones ir sąnaudas pažymėti atliktų darbų pažymoje TVIS sistemoje, nurodant atliktų darbų apimtį, kai šios informacijos TVIS sistemoje nenurodė Rangovai.

31. Rangovų veiksmai pastebėjus pavojingų medžiagų išsiliejimo (alyvos), dujų nutekėjimo (SF₆) atvejus arba šią informaciją gavus iš atitinkamo padalinio darbuotojų, siekiant išvengti aplinkos taršos arba ją ženkliai sumažinti:

31.1. įvertinti išsiliejusių teršalų kiekį ir galimos žalos aplinkai mastą, nedelsiant informuoti pastotės budintįjį inžinierių, atitinkamo padalinio darbuotojus ir organizuoti tinkamą išsiliejusių į aplinką teršalų lokalizavimą, surinkimą, neutralizavimą, poveikio žmonėms ir aplinkai mažinimą, pasirenkant neutralizavimui tinkamas medžiagas. Pirmumą teikti biologiškai skaidžioms medžiagoms, kurias panaudojus teršalai suskaidomi ir nesusidaro pavojingosios atliekos;

31.2. kai į taršos šalinimą įsijungia pranešimą gavę Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai - vykdyti jų nurodymus;

31.3. ištekėjus teršalams ant kieto paviršiaus (grindų, šaligatvio ir kt.) neleisti jiems išplisti. Privaloma teršalus užtvenkti arba kitaip sulaikyti. Neleisti, kad teršalai patektų į nuotekų tinklus, drenažo sistemas, vandens telkinius ir ant dirvožemio. Ištekėjusius teršalus būtina surinkti, užterštas vietas apdoroti absorbuojančiomis medžiagomis arba neutralizuoti biologiškai skaidžiais plovikliais;

31.4. surinktus teršalus, panaudotus sorbentus, nukastą užterštą gruntą sudėti į sandarią, skysčiui nepralaidžią, šalinimui skirtą tarą ir perduoti atliekų tvarkytojams;

31.5. informaciją apie taikytas taršos likvidavimo priemones, sąnaudas ir atliktų darbų apimtį nurodyti atliktų darbų akte;

31.6. dirbant transformatorių pastotėse, nuolatinės srovės keitiklių stotyse nuolat turėti reikiamo inventoriaus ir medžiagų komplektą (kastuvų, kibirų, skysčiams nepralaidžių maišų, naftos produktus neutralizuojančių skysčių, sorbentų ir pan.), skirtų operatyviai surinkti ir neutralizuoti arba laikinai lokalizuoti į aplinką išsiliejusius teršalus.

31.7. Priimdamas atliktus darbus regiono inžinierius privalo įsitikinti, ar Rangovai tinkamai ir ar pilna apimtimi, kaip buvo numatyta sutartyje, techniniame projekte, techninėje specifikacijoje ar taršos padarinių likvidavimo užsakymo paraiškoje atliko darbus bei sutvarkė susidariusias atliekas jų nepalikdamas darbų vykdymo vietose.

V. MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ IŠ MOBILIŲ TARŠOS ŠALTINIŲ IR PAKUOTĖS ATLIEKOMIS APSKAIČIAVIMAS

32. Vadovaudamasi Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymu, Bendrovė, ne vėliau kaip pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 15 dienos teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai privalo sumokėti mokesčius už aplinkos teršimą ir teikti deklaracijas:

32.1. iš mobilių taršos šaltinių - už Bendrovės veiklai naudojamų automobilių sunaudotą per mokestinį laikotarpį degalų kiekį (deklaracijos forma FR0521);

32.2. už importuotą iš ES ir trečiųjų šalių gaminiais pripildytą pakuotę (deklaracijos forma FR0524).

33. Mokestį už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių, vadovaudamasis Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuslėptą taršą iš mobiliųjų taršos šaltinių apskaičiavimo tvarkos aprašu, apskaičiuoja Apskaitos skyrius pagal Bendrųjų reikalų skyriaus parengtą sunaudoto kuro metinę ataskaitą. Į ataskaitą įtraukiami turintys žemesnį negu Euro 4 iki 2005 m. pagaminti automobiliai, taip pat vėliau pagaminti, tačiau neturintys patvirtinimo, kad juose veikia išmetamų dujų neutralizavimo sistema. Išmetamųjų dujų neutralizavimo sistemos automobilyje buvimo ir jos veikimo patvirtinimas nustatytas Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuslėptą taršą iš mobiliųjų taršos šaltinių apskaičiavimo tvarkos apraše nurodytais dokumentais. Naudojamiems naujiems (iki 3 metų) automobiliams techninės apžiūros patvirtinimas nebūtinas.

34. Mokestį už aplinkos teršimą už importuotą iš ES ir trečiųjų šalių gaminiais pripildytą pakuotę, apskaičiuoja Apskaitos skyrius Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuslėptą taršą pakuočių atliekomis apskaičiavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka pagal DSAS parengtas ataskaitas.

35. Pakuočių apskaita vykdoma vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo, Atliekų tvarkymo taisyklių, Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimais GPAIS.

36. Pradėjus rengti pirkimo sąlygas, kai numatoma, kad prekės bus įvežamos (importuojamos) į šalį pagal tiesioginę Bendrovės sutartį (pvz.: atsarginės dalys, prietaisai, specialios medžiagos veikiantiems įrenginiams ar kartu su montavimo darbais įsigijami įrenginiai), Pirkimų skyrius turi informuoti apie tai DSAS, o šis per 5 darbo dienas į pirkimo techninę specifikaciją įrašys reikalavimus Rangovams vykdyti teisės aktų prievole: tiekiamoms prekėms privalo pateikti pakavimo lapą („Packing list“), kuriame turi būti nurodyta ši informacija: pakuotės kiekis (pirminė, antrinė ar tretinė) vnt. ir kg pagal kiekvienos pakuotės tipą; pakavimo medžiagos tipas: plastikas, popierius/kartonas, metalas, mediena, kita.

37. Jei rengiant pirkimo sąlygas nežinoma, ar numatomos tiekti prekės bus importuojamos, tuomet Pirkimų skyrius turi informuoti DSAS, kai bus sudarytos tiesioginės sutartys su Rangovais.

38. Pirkimą vykdančio padalinys, gavęs importuojamus gaminius, per 7 kalendorines dienas pateikia gauto krovinio lydimuosius dokumentus DSAS. DSAS apskaito importuotas gaminius pripildytas apmokestinamąsias pakuotes Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka, parengia metinę ataskaitą ir ją pateikia Apskaitos skyriui iki einamųjų metų vasario 1 d.

39. Turėdamas informaciją apie prekių importą, DSAS vykdo šiame skyriuje aukščiau minimais teisės aktais numatytus veiksmus: užregistruoja Bendrovę GPAIS ir joje vykdo importuotos pakuotės apskaitą pagal gautą iš pirkimą vykdančio padalinio lydimąją krovinio dokumentaciją arba remdamasis faktinės apžiūros, svėrimo ir skaičiavimų rezultatais. Apmokestinamąsias pakuotes GPAIS apskaito PTD direktoriaus nurodymu paskirtas atsakingas asmuo iš DSAS.

40. Jei Bendrovėje per mokestinį laikotarpį buvo įsigyta ne daugiau kaip 0,5 tonos pakuočių, deklaracija nepildoma ir mokestis nemokamas.

VI. SUSIDARANČIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

41. Bendrovės padaliniuose, kurių teritorijose susidaro ir išleidžiamos į aplinką paviršinės nuotekos ir/ar buitinės nuotekos, jų tvarkymas turi būti organizuojamas pagal Nuotekų tvarkymo reglamentą, Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą ir šį Aprašą.

42. Nuotekų tvarkymas apima nuolatinę nuotekų surinkimo vamzdyno, šulinių, valymo įrenginių techninę apžiūrą, kurią vykdo atitinkamo padalinio darbuotojai ir periodinę techninę priežiūrą, pagal paslaugų sutartis vykdomą specializuotų įmonių. Paslaugų pirkimą organizuoja IPC arba Rangovai, vykdantys Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimą kai šie darbai įtraukiami į eksploatavimo sutartis.

43. Už konkrečių nuotekų valymo įrenginių technologinę eksploataciją turi būti paskirtas atsakingas asmuo. Nuotekų valymo ar surinkimo įrenginių techninę apžiūrą ir techninę priežiūrą turi būti vykdoma pagal gamintojo eksploatavimo instrukcijas ir šį Aprašą.

44. Techninės priežiūros metu Rangovai susidariusias atliekas įtraukia į apskaitą GPAIS sistemoje ir perduoda atitinkamiems atliekų tvarkytojams (žr. Aprašo 15 ir 16 punktus).

45. Išleidžiant nuotekas į kitiems asmenims priklausančias centralizuotas nuotekų surinkimo sistemas, būtina sudaryti sutartis su tas sistemas eksploatuojančiomis įmonėmis.

46. Paviršinių nuotekų surinkimo sistemos priežiūros organizavimas:

46.1. sistemos priežiūra apima galimai teršiamų teritorijų, nuo kurių surenkamos nuotekos (transformatorių ir alyvinių didžiųjų jungtuvų aikštelės, įrenginių saugojimo aikštelės ir kt.) nuolatinę priežiūrą, nuotekų surinkimo talpų ir nuotekų valymo įrenginių periodines apžiūras bei techninę priežiūrą;

46.2. nuotekų surinkimo talpos turi būti tuščios arba užpildytos vandeniu ne daugiau 20% tūrio, kad jose sutilptų gedimų, sutrikimų ar avarijų metu iš įrenginių išsiliejusi alyva. Prieš ištuštinant talpas, turi būti išsiaiškinamos užsipildymo vandeniu priežastys ir pašalinami gedimai, taip pat atliekamas galimo užteršimo naftos produktais cheminis tyrimas, kuriuos atlieka akredituotos arba Aplinkos apsaugos agentūros leidimą turinčios laboratorijos. Paaiškęjus, kad neviršijami Aprašo 3 priede nurodyti rodikliai, nuotekos gali būti išleistos į esamą pastotės lietaus nuotekų nuvedimo vamzdyną. Jei rodikliai viršijami - surinktos užterštos nuotekos gali būti atliekų tvarkytojo separuojamos (išvalomos) vietoje arba išvežamos ir perduodamos turinčiam licenciją atliekų tvarkytojui;

46.3. Rangovai, atliksiantys paviršinių nuotekų valymo įrenginių techninę priežiūrą, turi turėti reikiamą kompetenciją, patirtį (analogiškų darbų vykdymo patirtis per pastaruosius trejus metus) ir teisę verstis šia veikla patvirtinančius dokumentus:

46.3.1. licenciją pavojingų atliekų (alyvuoto dumblo, vandens ir sorbuojančių filtrų) surinkimui ir vežimui pagal atliekų kodus 13-03-10, 13-05-02, 13-05-07, 13-05-08, 15 02 02;

46.3.2. duomenis apie įregistravimą atliekas tvarkančių įmonių registre;

46.3.3. įmonės darbuotojų, dirbsiančių Bendrovės objektuose, galiojančius kvalifikacijos atestatus pavojingų atliekų tvarkymui.

47. Buitinių nuotekų valymo įrenginių priežiūra vykdoma taip:

47.1. buitinės nuotekos tvarkomos išleidžiant jas į bendras (kitiems asmenims priklausančias) centralizuotas nuotekų surinkimo sistemas ir/ar į atskiras nuotekų tvarkymo sistemas (buitinių nuotekų valymo įrenginius);

47.2. vykdoma buitinių nuotekų valymo įrenginių apžiūra, vadovaujantis šių įrenginių eksploatavimo instrukcija. Apžiūrint įrenginius stebima, ar veikia orapūtė, ar nepažeisti šuliniai, įrenginių fizinė būklė ir pan.;

47.3. turi būti vykdoma buitinių nuotekų valymo įrenginių techninė priežiūra pagal tų įrenginių gamintojų eksploatavimo instrukcijų reikalavimus; valymo įrenginiams, kurių našumas vidutiniškai per metus 5 m³/d ir didesnis 1 kartą per ketvirtį turi būti atliekama nuotekų mėginių prieš ir po valymo įrenginių cheminis tyrimas, nustatomi rodikliai turi atitikti rodiklius, nurodytus Aprašo 3 priede;

47.4. Rangovai, atliksiantys buitinių nuotekų valymo įrenginių techninę priežiūrą, turi turėti reikiamą kompetenciją ir patirtį verstis šia veikla (analogiškų darbų vykdymo patirtis per pastaruosius trejus metus), turi būti įregistruoti atliekas tvarkančių įmonių registre. Nuotekų tyrimus gali atlikti akredituotos arba Aplinkos apsaugos agentūros leidimą turinčios laboratorijos.

48. Reikalavimai nuotekų tvarkymo įrenginiams projektuojamiems naujai statomuose ir rekonstruojamuose perdavimo tinklo objektuose pateikti Aprašo 57.2 punkte.

VII. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ SAUGUS NAUDOJIMAS IR APSKAITA

49. Bendrovėje galima naudoti cheminius preparatus (augalų apsaugos produktus) augmenijos naikinimui transformatorių pastochių ir skirstyklų teritorijose ir oro linijose po metalinių atramų konstrukcijomis, kur nėra galimybės arba netikslinga ją šalinti įprastais būdais. Naudojant augalų apsaugos produktus būtina paisyti Augalų apsaugos įstatymo, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių ir Elektros tinklų apsaugos taisyklių reikalavimų.

50. Perkant augmenijos naikinimo paslaugas, pirkimo techninės užduoties apraše reikia įrašyti šiuos reikalavimus:

50.1. Rangovai privalo naudoti Lietuvos Respublikoje įregistruotus profesionaliam naudojimui ne žemės ūkio naudmenose skirtus augalų apsaugos produktus (Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos tinklalapis, http://www.vatzum.lt/uploads/documents/20181207_ne_ems_naudmenys.pdf);

50.2. teikiantys paslaugas darbuotojai privalo turėti galiojančius augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimus ir vykdyti saugos duomenų lape nurodytus reikalavimus;

50.3. Rangovai yra atsakingi, kad nebūtų pažeista augmenija, nenukentėtų kiti darbuotojai ir gyventojai už nustatytos darbo zonos ribų;

50.4. Rangovai turi paskirti asmenis, atsakingus už panaudotų herbicidų apskaitą ir sandėliavimą. Paskirti atsakingi asmenys privalo pildyti žurnalą pagal Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių 3 priede nurodytą formą.

51. Rangovų darbuotojai, montuojantys ir eksploatuojantys elektros įrenginius turinčius SF6 dujų, o taip pat kondicionierius ir gesinimo sistemas, turinčias fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, privalo turėti jų kompetenciją patvirtinančius pažymėjimus, išduotus pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gegužės 8 d. įsakymą Nr. D1-393 „Dėl darbuotojų, atliekančių darbus, susijusius su fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tvarkymu, mokymo ir atestavimo reikalavimų“.

52. Regionų darbuotojai privalo apskaityti naudojamą šiltnamio efektą sukeliančias dujas (F- dujas) bei įrangos pasikeitimus (naujai sumontuotą įrangą, išmontuotą ar perduotą esamą įrangą) pagal Aprašo 4 priede pateiktas lenteles ir kiekvienais metais iki vasario 1 d. pateikti šią informaciją elektroniniu paštu DSAS. Dirbant su įrenginiais, kuriuose yra šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir/ar ozono sluoksnį ardančios medžiagos, reikia vengti jų išsiskyrimo į aplinką, dirbant laikytis įrenginio eksploatavimo instrukcijų reikalavimų.

53. DSAS iki einamųjų metų vasario 28 d. teikia metines ataskaitas apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų sunaudojimą ir atsargas Aplinkos apsaugos agentūrai Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, naudojantis informacine sistema IS AIVIKS.

VIII. APLINKOSAUGOS REIKALAVIMAI RENGİANT PROJEKTAVIMO UŽDUOTIS NAUJAI STATOMIEMS IR REKONSTRUOJAMIEMS OBJEKTAMS

54. Projektavimo užduotyje naujai statomiems ar rekonstruojamiems objektams nurodomi aplinkosaugos reikalavimai, kurių privalo laikytis projekto rengėjas ir Rangovai:

54.1. Projekte pateikti duomenis apie galimo poveikio aplinkai šaltinius:

54.1.1. susidarysiančias atliekas, nurodant pavadinimus ir jų kiekius statybos, rekonstravimo ir eksploatavimo metu (per metus);

54.1.2. apskaičiuoti nuimamo derlingojo dirvožemio sluoksnio plotą, storį ir tūrį, nuimto dirvožemio sluoksnio laikino saugojimo vietą, jo panaudojimą statomame objekte;

54.1.3. numatomų naudoti gamtos išteklių (elektros energija, vanduo, kuras) skaičiavimą ir palyginimą prieš ir po rekonstrukcijos. Nurodyti eksploatavimo metu susidarysiančių atliekų, oro ir vandens taršos bei gamtos išteklių sunaudojimą nurodant vnt. per metus;

54.1.4. informaciją apie numatomų statybos darbų poveikį aplinkai, gyventojams, kaimyninėms teritorijoms;

54.1.5. aplinkos apsaugos, kultūros paveldo išsaugojimo, urbanistikos, gaisrinės, civilinės saugos priemonių principinių sprendinių trumpą aprašymą; apsaugines

ir sanitarines zonas; projekte numatytų poveikį aplinkai mažinančių priemonių aprašymą;

- 54.1.6. duomenis apie planuojamą ūkinę veiklą, numatomus naudoti gamtos išteklius ir galimą taršą (įvertinami aplinkos komponentai (vanduo, oras, dirvožemis, žemės gelmės, biologinė įvairovė, kraštovaizdis), kuriems darys poveikį planuojama ūkinė veikla statinio statybos, rekonstravimo ir naudojimo etapais), pateikiami motyvai, kodėl nevertinamas planuojamos ūkinės veiklos poveikis kitiems aplinkos komponentams;
- 54.1.7. aprūpinimą vandeniu ir nuotekų tvarkymą;
- 54.1.8. informaciją, ar atliktas planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo reikšmingumo įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas (jei atliktas, pateikti priimtą išvadą);
- 54.1.9. duomenis apie cheminių medžiagų (teršalų), nejonizuojančiosios spinduliuotės, triukšmo, ir kitus neigiamą poveikį gyvenamajai ir visuomeninei aplinkai keliančius veiksnius, kurių laboratoriniai matavimai atliekami statybos užbaigimo procedūros etape;
- 54.1.10. projekto rengimo metu atlikti triukšmo sklaidos į aplinką modeliavimą ir, remiantis rezultatais, jei būtina, suprojektuoti ir įrengti triukšmą mažinančias priemones, kad artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje būtų pasiektas projektavimo užduotyje nurodytas ekvivalentinio triukšmo lygis.

55. Jei projektuojamajam objektui nebuvo atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, tačiau galimas jo poveikis šalia objekto esančiai gyvenamajai aplinkai, būtina pateikti duomenis apie fizikinę taršą (elektromagnetinė spinduliuotė, triukšmas) pagal STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ ir projekte numatyti techninius sprendimus ir technines priemones kompensuoti ar sumažinti taršą iki leistinų ribų.

56. Jei projektuojamajam objektui buvo atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, Rangovai privalo projekte numatyti atsakingos institucijos sprendime dėl ūkinės veiklos galimybių ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodytų priemonių įdiegimą.

57. Reikalavimai galimai užterštų paviršinių nuotekų surinkimo sistemos įrengimui:

57.1. galimai teršiamos teritorijos (transformatorių, didžiaturių alyvinių jungtuvų, rezervinių alyvinių įrenginių saugojimo aikštelės) turi būti padengtos vandeniu mažai laidžia kieta danga ir įrengtos taip, kad nuotekos nepatektų ant šalia esančių teritorijų ir atvirkščiai. Nuo jų susidaranti nuotekos turi būti surenkamos atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema, įrengta pagal Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą, užtikrinančia nuotekų išvalymą iki Aprašo 4 priede nurodytų rodiklių;

57.2. turi būti įrengtos techninės priemonės avarijos atveju išsiliejusiai alyvai surinkti ir informacijai apie sutrikimus perduoti į dispečerinio valdymo sistemą:

57.2.1. požeminė surinkimo talpa, kurioje tilptų didžiausiame transformatoriuje esanti alyva su 20% atsarga. Požeminės talpos turi būti tinkamos saugoti naftos produktams (su dvigubomis sienelėmis, tarpusienyje kontroliuojamas slėgis);

57.2.2. sklendė su elektros pavara nuotekų srauto uždarymui ir nukreipimui į surinkimo talpą, valdomai signalu iš signalizuojančio įtaiso apie valymo įrenginyje įtekėjusią alyvą. Po įvykio sklendė turi būti atidaroma valdant vietoje po to, kai atvykęs personalas apžiūrės ir pašalins avarijos pasekmes. Sklendė eksploatuojama drėgnose sąlygose (šulinyje), todėl ji turi būti atitinkamo išpildymo ir galios;

57.2.3. signalų apie ištekęsias alyvą ir alyvos (vandens) lygį surinkimo talpoje perdavimo per bendrapastotinį valdiklį į dispečerinio valdymo sistemą įrangą.

57.3. turi būti numatyta įrengtos paviršinių nuotekų surinkimo sistemos veikimo aprašymas ir bandymai.

58. Rangovai privalo, esant galimybei (jei netrukdoma įrenginiams) rekonstruojamose pastotėse išsaugoti želdinius. Teritorijoje, neužstatytoje elektros įrenginiais (išskyrus privažiavimo kelius, vaikščiojimo takus, aikšteles), įrengti vejas su lėtai augančia žemaūge žole.

59. Suprojektuotuose įrenginiuose turi būti panaudotos pažangiausios technologijos. Rengiant projektavimo užduotis ir jų sąlygas vertinti įvairių gamintojų įrenginių technines charakteristikas, jų poveikį aplinkai pagal elektros energijos suvartojimą, atliekų susidarymą, galimą fizikinę taršą.

60. Nustatomi reikalavimai įrenginių tiekėjui ir Rangovams:

60.1. Rangovai privalo savo sąskaita, nepažeisdami aplinkosaugos reikalavimų, organizuoti ir vykdyti rekonstrukcijos ir statybos metu susidarančių statybos ir kitų atliekų surinkimą, apskaitą, rūšiavimą, ženklavinimą, laikiną saugojimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams;

60.2. demontuotus, Bendrovės reikmėms nereikalingus, įrenginius, įskaitant požemines komunikacijas, išardyti iki atliekų atskyrimo pagal jų kodus, susidariusias vertę turinčias atliekas (metalai, alyva), dalyvaujant regiono atsakingiems darbuotojams, perduoti įmonei su kuria Bendrovė turi galiojančią sutartį. Kitas susidariusias atliekas savo sąskaita perduoti atitinkamoms pagal atliekų rūšį atliekas tvarkančioms įmonėms. Demontuotus alyvinius elektros įrenginius Rangovas gali perduoti atliekų tvarkytojui neišardytus, prieš tai iš jų nuleidus alyvą, jei atliekų tvarkytojas turi tokių atliekų tvarkymo licenciją;

60.3. Vykdyti pastočių rekonstrukciją demontuotų autotransformatorių ir didžiatūrių alyvinių jungtuvų vietose atlikti grunto mėginių tyrimus; jei grunto užterštumo ribinė vertė viršija nustatytą normą (5 g/kg sauso grunto) pagal Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus LAND 9-2009, nukasti ir pašalinti užterštą gruntą;

60.4. pateikti atliekų perdavimą patvirtinančius dokumentus techninę priežiūrą vykdančioms asmenims kas ketvirtį ir iki techninio įvertinimo; dokumentuose turi būti nurodytas statomo objekto pavadinimas ir adresas;

60.5. vykdyti importuojamos apmokestinamosios pakuotės ir apmokestinamųjų gaminių (baterijos ir akumuliatoriai) apskaitą, Atliekų tvarkymo įstatymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka, sumokėti mokesį Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

60.6. atlikti ekvivalentinio triukšmo lygio matavimus artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, kad būtų patvirtintas projektavimo užduotyje nustatytas leistinas lygis;

60.7. įrenginių tiekėjai turi pateikti informaciją apie įrenginiuose esančių pavojingų medžiagų kiekius ir markes, jų sertifikatus ir saugos duomenų lapus.

61. Priklausomai nuo statomo ar rekonstruojamo objekto sudėtingumo ir jo dislokacijos reikalavimų apimtis gali būti susiaurinta arba išplėsta.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

62. Perkant remonto, techninės priežiūros paslaugas, kurių suteikimo metu susidaro ar gali susidaryti įvairių atliekų, į techninius reikalavimus ir paslaugų sutartį būtina įrašyti reikalavimą, kad Rangovai savo sąskaita Atliekų tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka privalo apskaityti atliekas GPAIS, sutvarkyti susidariusias atliekas ir pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas darbus bei paslaugas priimančiam asmeniui.

63. DSAS privalo dalyvauti Bendrovės įvykių, susijusių su padaryta žala aplinkai, tyrime, įvertinant padarytos žalos aplinkai apimtį ir pasirenkant tinkamas priemones taršai likviduoti, kontroliuoti, kaip vykdomos priemonės aplinkos taršos padariniams pašalinti, periodiškai kontroliuoti kaip Rangovai ir Bendrovės padaliniai laikosi šiame Apraše ir sutartyse nurodytų aplinkosaugos reikalavimų.

64. Pasikeitus Apraše nurodytiems teisės norminiams aktams, būtina vadovautis galiojančio teisės norminio akto redakcija.

65. Už šio Aprašo nuostatų nesilaikymą ir netinkamą laikymąsi Bendrovės atsakingi darbuotojai atsako teisės aktuose numatyta tvarka.

**PAGRINDINIŲ TEISĖS AKTŲ, NUSTATANČIŲ APLINKOS APSAUGOS
REIKALAVIMUS LITGRID AB, SĄRAŠAS**

1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymas;
6. Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
7. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“;
8. Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637 „Dėl Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
9. Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
10. Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
11. Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. D1-291 „Dėl Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklių patvirtinimo“;
12. Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuleptą taršą iš mobiliųjų taršos šaltinių apskaičiavimo tvarkos aprašas ir Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuleptą taršą pakuočių atliekomis apskaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. D1-143 „Dėl mokesčio už aplinkos teršimą ir nuleptą taršą apskaičiavimo už 2021 ir vėlesnius metus tvarkos aprašų patvirtinimo“;
13. Mokesčio už aplinkos teršimą deklaracijų FR0521, FR0522, FR0523 ir FR0524 formų ir jų pildymo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. VA-61/D1-658 „Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą deklaracijų FR0521, FR0522, FR0523 ir FR0524 formų ir jų pildymo taisyklių patvirtinimo“;
14. Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“;
15. Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“;
16. Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“;
17. Duomenų apie fluorintas šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir ozono sluoksnį ardiančias medžiagas teikimo, surinkimo ir tvarkymo, šių dujų ar medžiagų turinčios įrangos apskaitos tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Duomenų apie fluorintas šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir ozono sluoksnį ardiančias medžiagas teikimo, surinkimo ir tvarkymo, šių dujų ar medžiagų turinčios įrangos apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“;
18. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“;

19. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“.

LITGRID AB SUSIDARANČIŲ ATLIEKŲ CHARAKTERISTIKOS

Pavadinimas	Klasifikacija pagal atliekų tvarkymo taisykles		Susidarymo kilmė
	Kodas	Pavadinimas	
Pavojingos atliekos*:			
Panaudota alyva ir alyvos vandens mišinys	13 03 07*	mineralinė nechlorintoji izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	Imant alyvos mėginius iš įrenginio, nuleidžiant kondensatą iš įrenginių, iš įrenginių netinkama tolimesniam naudojimui alyva, surinkta avarinio išsiliejimo metu
	13 03 08*	sintetinė izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	
	13 03 10*	kita izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	
Dumblas iš lietaus valymo įrenginių ir surinkimo talpų	13 05 02*	naftos produktų/ vandens separatorių dumblas	Nuotekų surinkimo talpos ir valymo įrenginių šuliniai
Alyvuotas vanduo, kondensatas iš kompresorių	13 05 07*	naftos produktų/ vandens separatorių alyvuotas vanduo	Nuotekų surinkimo talpos ir valymo įrenginių šuliniai
Smėlio, purvo ir nuotekų su naftos priemaišomis dumblas	15 01	Pakuotės	Nuotekų surinkimo talpos, valymo įrenginių šuliniai
Cheminių medžiagų pakuotės	15 01 10*	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba jomis užterštos	dažų, lakų, įvairių pavojingų cheminių preparatų pakuotės
Alyvuotos pašluostės, sorbentas, silikagelis, naftos produktais užteršti filtrai ir pan.	15 02 02*	absorbentai, filtrų medžiagos pašluostės užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Susidaro eksploataavimo ir statybos-remontų metu
Baterijos ir akumuliatoriai	16 06 --*	įvairūs akumuliatoriai, elektrolitas	Sugedus ar keičiant akumuliatorių baterijas
Demontuoti alyva užteršti įrenginiai	16 02 13*	Nenaudojama elektros įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Aušinimo skystis keitiklyje	16 01 14*	aušinamieji skysčiai	
Pavojingos sudedamosios dalys išimtos iš elektros įrenginių	16 02 15*	pavojingos sudedamosios dalys išimtos iš elektros įrenginių	
Metalo atliekos	17 04 09*	Metalo atliekos užterštos pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Rekonstrukcijų ir remonto metu

	17 04 10*	Kabeliai, kuriuose yra alyvos, dervos ir kt. pavojingų cheminių medžiagų	
Gruntas, užterštas naftos produktais	17 05 03*	gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Išsiliejus alyvai ant grunto, sprogus įrenginio korpusui ir išsiliejus alyvai
	17 05 05*	Išsiurbtas dumblas, kuriame yra pavojingų cheminių medžiagų	
Liuminescencinės lempos	20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	Sugedusios liuminescencinės lempos
Nerūšiuotos baterijos ir akumuliatoriai	20 01 33*	nerūšiuotos baterijos ir akumuliatoriai nurodyti 16 06 01, 16 06 03, 16 06 03	Neveikiančios baterijos
Nenaudojama elektros įranga su pavojingomis medžiagomis	20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių	Sugedusi elektros ir elektroninė įranga
Nepavojingos atliekos:			
Popieriaus ir kartono pakuotės	15 01 01	popieriaus ir kartono pakuotės	Išgijus supakuotą, nepavojingą gaminį, medžiagą
Plastikinės pakuotės	15 01 02	plastikinės pakuotės	Išgijus supakuotą nepavojingą gaminį, medžiagą
Mišrios pakuotės	15 01 06	mišrios pakuotės	Išgijus supakuotą nepavojingą gaminį, medžiagą
Aušinimo skystis keitiklyje	16 01 15	aušinamieji skysčiai, nenurodyti 16 01 14	
Porcelianinio atliekos	17 01 03	čerpės ir keramika	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Gelžbetonio atliekos	17 01 01	betonas	Eksplotavimo ir statybos-remontų metu
Stiklinių izoliatorių atliekos	17 02 02	stiklo atliekos	Skilus stikliniam izoliatoriams, dužus langų stiklui
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	mišrios komunalinės atliekos	Buitinės atliekos
Biologinių nuotekų valymo įrenginių dumblas	20 03 04	Septinių rezervuarų dumblas	Išsiurbiamas iš valymo įrenginių atliekant techninį aptarnavimą
Spalvotųjų metalų atliekos	17 04 01	Varis, bronzos, žalvaris	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Aluminiū atliekos	17 04 02	Aliuminis	
Juodojo metalo atliekos	17 04 05 17 04 07	plienas Metalų mišiniai	

Pastaba: Susidarančios kitos, neįtrauktos į šią lentelę, atliekos klasifikuojamos pagal Atliekų tvarkymo taisyklių atliekų sąrašą.

1 lentelė

**TERŠALŲ KOKYBINIAI RODIKLIAI PAVIRŠINĖSE NUOTEKOSE,
IŠLEIDŽIAMOSE Į APLINKĄ IR NUOTAKYNUS**

Eil. Nr.	Kontroliuojamo teršalo pavadinimas	Matavimo vienetai	Išleidžiant nuotekas į aplinką			Išleidžiant nuotekas į nuotakyną	
			Į paviršinius vandens telkinius		Į gruntą	Vidutinė metinė koncentracija	Didžiausia metinė koncentracija
			Vidutinė metinė koncentracija	Didžiausia metinė koncentracija	Didžiausia metinė koncentracija		
1.	Skendinčių medžiagų	mg/l	30	50	-	150	300
2.	Naftos produktų	mg/l	5	7	1	10	30

**TERŠALŲ KOKYBINIAI RODIKLIAI IŠLEIDŽIAMOSE Į APLINKĄ
BUITINĖSE NUOTEKOSE**

Eil. Nr.	Kokybinio rodiklio pavadinimas valymo įrenginiams, kurių našumas iki 5 m ³ /d	Matavimo vienetai	Momentinė didžiausia leistina koncentracija	Vidutinė metinė didžiausia leistina koncentracija
1.	BDS ₇ iki 5 m ³ /d	mg/lO ₂	40	29
	BDS ₇ daugiau negu 5 m ³ /d		34	23

1 lentelė

ATASKAITA APIE NAUDOJAMAS SF6 DUJAS PT ĮRENGINIUIOSE (PER 20... m.)

IPC regionas/Jungčių skyrius	Atsargos ataskaitinių metų sausio 1 d., kg	Papildyta dujų į eksploatuojamus jungtuvus per metus		Gauta naujų dujų (balionuose) per metus, kg	Atsargų likutis ataskaitinių metų gruodžio 31 d., kg (2 - 4 + 5)
		TP, operatyvinis pavadinimas	Papildyta dujų , kg		
1	2	3	4	5	6

2 lentelė

ATASKAITA APIE NAUJAI SUMONTUOTUS SF6 DUJŲ TURINČIUS PT ĮRENGINIUS (PER 20... m.)

IPC regionas/Jungčių skyrius	Sumontuota naujų jungtuvų per ataskaitinius metus				
	TP, operatyvinis pavadinimas	Jungtuvo tipas	Jungtuvų skaičius, vnt.	Dujų kiekis vienaime jungtuve, kg	Bendras dujų kiekis, kg (4 x 5)
1	2	3	4	5	6

*- objekto naujos statybos ar rekonstrukcijos atvejais į apskaitą įrenginiai įtraukiami tik tuomet, kai yra statybos užbaigimo aktas

3 lentelė

ATASKAITA APIE IŠMONTUOTUS SF6 DUJŲ TURINČIUS PT ĮRENGINIUS (PER 20... m.)

IPC regionas/Jun gčių skyrius	Išmontuota jungtuvų per ataskaitinius metus					
	TP, operatyvinis pavadinimas	Jungtuvo tipas,	Kiek dujų išsiurbta, kg	Kiek išsiurbtų dujų saugoma, kg	Kiek išsiurbtų dujų perduota, kg	Kokia įmonė išmontavo įrangą (nurodyti įmonės pavadinimą, kodą, adresą, ryšio duomenis)
1	2	3	4	5	6	7

*- objekto rekonstrukcijos atvejais iš apskaitos įrenginiai nurašomi tik tuomet, kai yra statybos užbaigimo aktas

4 lentelė

**ATASKAITA APIE NAUJAI SUMONTUOTĄ ORO KONDICIONAVIMO ĮRANGĄ IR ŠILUMOS SIURBLIUS, KURIOSE
YRA 5 TONOS CO₂ EKVIVALENTO* AR DAUGIAU F-DUJŲ (PER 20... M.)**

Medžiagos ar mišinio pavadinimas	Įrangos vieta (TP pavadinimas ar kita)	Įrangos pavadinimas	Įrangos modelis	Šaldymo skysčio ar dujų kiekis įrangos vienete, kg	Įrangos kiekis, vnt.
1	2	3	4	5	6

*- lentelė pildoma apie įrangą, kurioje yra 3 kg ir daugiau F-dujų